

Revidert skjøtselsplan for Øyasætra, Rennebu kommune, Trøndelag fylke

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt
naturtype

Solfrid Helene Lien Langmo / Torbjørn Høitomt

Revidert skjøtselsplan for Øyasætra, Rennebu kommune, Trøndelag fylke

Forfattere: Solfrid Helene Lien Langmo / Torbjørn Høitomt

Publisert: 03.03.2021

Antall sider: 32 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Verneområdestyret for Trollheimen v/ Roar Pettersen

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Langmo, S. H. L. og Høitomt, T. 2022. Revidert skjøtselsplan for Øyasætra, Rennebu kommune, Trøndelag fylke. Biofokus rapport 2022-050. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Stuggu på Øyasætra sett fra sørvest. Bildet tilsvarer bildet i skjøtselsplan fra 2018 / Slåttemarka vest for seterhusa / Stien inn Jøldalen går like forbi / Sommerfugl på harerug / Jøldalen i retning Trollheimen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo

Biofokus rapport 2022-050

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-085-4

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Revidert skjøtelsesplanen for Øyasætra i Jøldalen i Rennebu kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Verneområdestyret for Trollheimen. Skjøtelsesplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark i Trøndelag. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Biofokus takker Verneområdestyret for Trollheimen ved Roar Pettersen for godt samarbeid i prosessen med skjøtelsesplanen. Vi takker også grunneier og skjøtelsesansvarlig Steinar Vatne og Turid Nordbø for faktaopplysninger, god dialog og verdifulle innspill til planen.

Markabygda, 3. mars 2022

Solfrid Helene Lien Langmo

Øyasætra sett fra sørvest mot nordøst, fra stien som går inn Jøldalen. Sætra er en del av opplevelsen for alle som går tur langs stiene inn Jøldalen. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Innhold

1	Slåttemark i Midt-Norge	5
2	Skjøtselsplan for Øyasætra	7
2.1	Innledning	8
2.2	Hensyn og prioriteringer	11
2.3	Tradisjonell og nåværende drift	12
2.4	Aktuelle erfaringer med skjøtselen	12
2.5	Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	13
2.6	Evaluering/vurdering av skjøtselen	14
2.7	Mål for verdifull slåttemark	15
2.8	Restaureringstiltak	16
2.9	Skjøtselstiltak	16
2.10	Oppfølging av skjøtselsplanen	18
3	Kilder	19
	Vedlegg	20
	Bilder	20
	Naturtypelokaliteter	24
	Artslister	27
	Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater	30
	Overvåkning, log	31

1 Slåttemark i Midt-Norge

Tradisjonelle slåttemarker er arealer i innmark og utmark som ble slått regelmessig og forholdsvis seint i sesongen. Slåttetidspunktene varierte lokalt i forhold til hvor slåttemarkene lå og etter typen slåttemark. Slåttemarkene domineres av ville plantearter, og de er ofte urterike. Derfor blir de gjerne kalt blomsterenger. Artssammensetningen i slåttemarkene varierer mye på grunn av jordsmonn, høyde over havet m.m. Etter fuktighetsforholdene skilles det mellom tørreng, friskeng og fukteng.

I de tørre engene vokser det lave gras og urter, blant anna katterfot (i midten). På de arealene hvor grunnen er litt kalkholdig, kommer også sølvmore inn (t.h.). Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

I tørrengene er lavvokste gras og urter vanlige, slik som gulaks, gjeldkarve, vill-løk, gulmaure, blåklokke, engfiol, smalkjempe, katterfot, tiriltunge, blåknapp, legeveronika, stemorsblom og øyentrøst. Områder med kalkholdig jordsmonn får i tillegg inn arter som vill-lin, jåblom, rundskolm, flekkmore, sølvmore og lodnerubblom. I seterregionen finnes også setermjelt, hvitkurle, rublom-arter og søte-arter. Flere av disse er på rødlista over trua arter (Artsdatabanken 2021).

Frisk, fattig slåttemark i Stjørdal. Dette er den vanligste slåttemarkstypen i regionen. Her vokser grasarter som gulaks (i midten), engkvein og rødsvingel sammen med urter som prestekrage, karve (til høyre), engsyre, hvitkløver og blåklokke. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Friskengene (dvs. litt fuktigere enger) er prega av et tett grasteppe med bl.a. engkvein og rødsvingel og halvgras som bleikstarr og engfrytle. Her finnes i tillegg mange urter, slik som småengkall, ryllik, blåklokke, gulmaure, rødknapp, prestekrage, karve, gjeldkarve, engsyre, hvitkløver, tepperot, følblom,

engsoleie, øyentrøst, rødkløver, hvitmaure, nattfiol-arter, blåknapp, tveskjeggveronika, legeveronika og engsoleie.

Ved kysten (spesielt i Møre og Romsdal) kan også jordnøtt og solblom inngå i slåttemarkene. I kalkholdige områder er friskengene ofte prega av graset dunhavre. Her kan det i tillegg vokse hjertegras, stortveblad, brudespore, bakkesøte, marinøkkel, jåblom, storblåfjær, flekkmure, vill-løk og nyresoleie. Ved kysten kan man dessuten finne bleiksøte, og i fjellet vokser ofte urter som svarttopp, fjelltistel, setermjelt, reinmjelt, flekkmure, hvitkurle, fjellnøkleblom, fjellbakkestjerne og snøsøte i slik kulturmark. Flere av disse er på den norske rødlista. Fuktengene har gjerne en høyere vegetasjon med store gras som sølvbunke. Her vokser også bekkeblom, enghumleblom, krypssoleie og hanekam.

I slåttemarker nær fjellet, slik som på fjellgardene i Sunndal, kan man finne arter som fjellmarinøkkel (i midten) og fjelltistel (til høyre). Begge disse artene er mest vanlige på noe kalkholdig grunn. Alle foto: Bolette Bele/NIBIO.

Slåttemarker med spredte trær som ble styvet (lauvet) til fôr kalles lauvenger. Lauvenger finnes både i lavlandet og i høgereliggende områder i Midt-Norge. Spesielt i fjordene på Nordmøre finnes gode eksempler på denne kulturmarkstypen. Områder med hassel ble tidligere ofte stelt for å sikre best mulig avkastning, både av nøtter og materiale brukt til tønneband og flettearbeid. For skjøtsel og restaurering av styvingstrær se Miljødirektoratets egen veileder for dette.

Tradisjonelle slåttemarker har blitt svært sjeldne og det er derfor spesielt viktig at de gjenværende slåttemarkene holdes i hevd på tradisjonelt vis. Slike områder bør slås seint og etter at de fleste plantene har blomstra av og satt frø. Følg helst den lokale tradisjonen for slåttetidspunkt om den er kjent. Man må ikke gjødsle og bruke tunge maskiner på slike arealer. Høyet må fjernes for å unngå næringstilførsel. Høstbeiting og ofte også en kort periode med vårbeiting var vanlig i slåttemarkene i regionen, men tradisjonene for dette varierte. Spesielt forsiktig må man være med vårbeiting av sau på arealer med rik vårflora (for eksempel der det er forekomster av orkideer).

Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i mer detalj i veiledningsheftet (Svalheim et al. 2018), og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsesplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene finnes i Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge (Bele og Norderhaug 2008). Mye av denne teksten om slåttemark er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Øyasætra

GRUNNEIER:		ANSVAR SKJØTSEL:		LOKALITETSVERDI I NATURBASE ¹ :	
Steinar Vatne og Turid Nordbø		Steinar Vatne		Øyasætra – B	
				Øyasætra 3 – B	
DATO UTARBEIDING AV 1.SKJØTSELSPLAN: 10.01.2018			DATO BEFARING (1.SKJ.PL.): 09.09.2016		
DATO REVIDERING: 15.02.2022			DATO BEFARING (REVIDERING): 16.07, 31.08 og 15.09.2021		
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM):					
Kontakt med grunneier i forbindelse med befaringer. Grunneier har også fått anledning til å uttale seg til skjøtselsplanen.					
1.SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV: Steinar Vatne				FIRMA:	
REVIDERT UTGAVE UTFORMET AV: Solfrid Helene Lien Langmo / Torbjørn Høitomt				Biofokus	
UTM SONE LOKALITET(ER):	NORD:	ØST:	GNR./BNR.:		
Øyasætra: 32 W	6971536	528063	165/2		
Øyasætra 2: 32 W	6971566	528071	165/2		
LOKALITET:		NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET:		AREAL (ETTER EVENTUELL RESTAURERING):	
Øyasætra		1,2		1,2	
Øyasætra 3		0,9		0,9	
Øyasætra 2 ²		1,5		1,5	
DEL AV VERNEOMRÅDE:		DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP:			
Ja, Trollheimen		Nei			
HVILKET VERN:					
Landskapsvernområde					

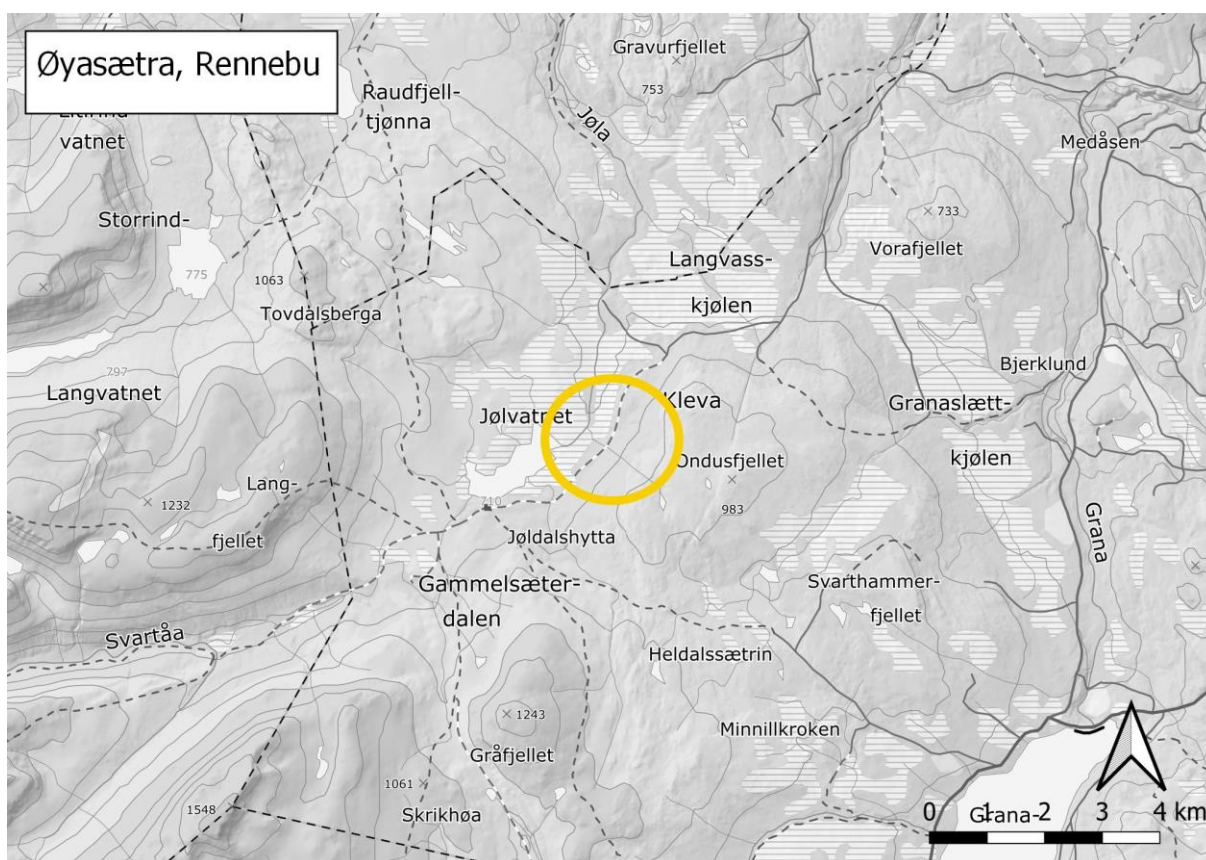
¹ Verdisettingen er definert etter DN Håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) og faktaark for slåttemark, utformet av Ellen Svalheim (Svalheim upubl).

² Lokaliteten skjøttes delvis med slått hvert 2.-3. år, og er derfor inkludert her da det på sikt er aktuelt å utvide slåttearealet på Øyasætra.

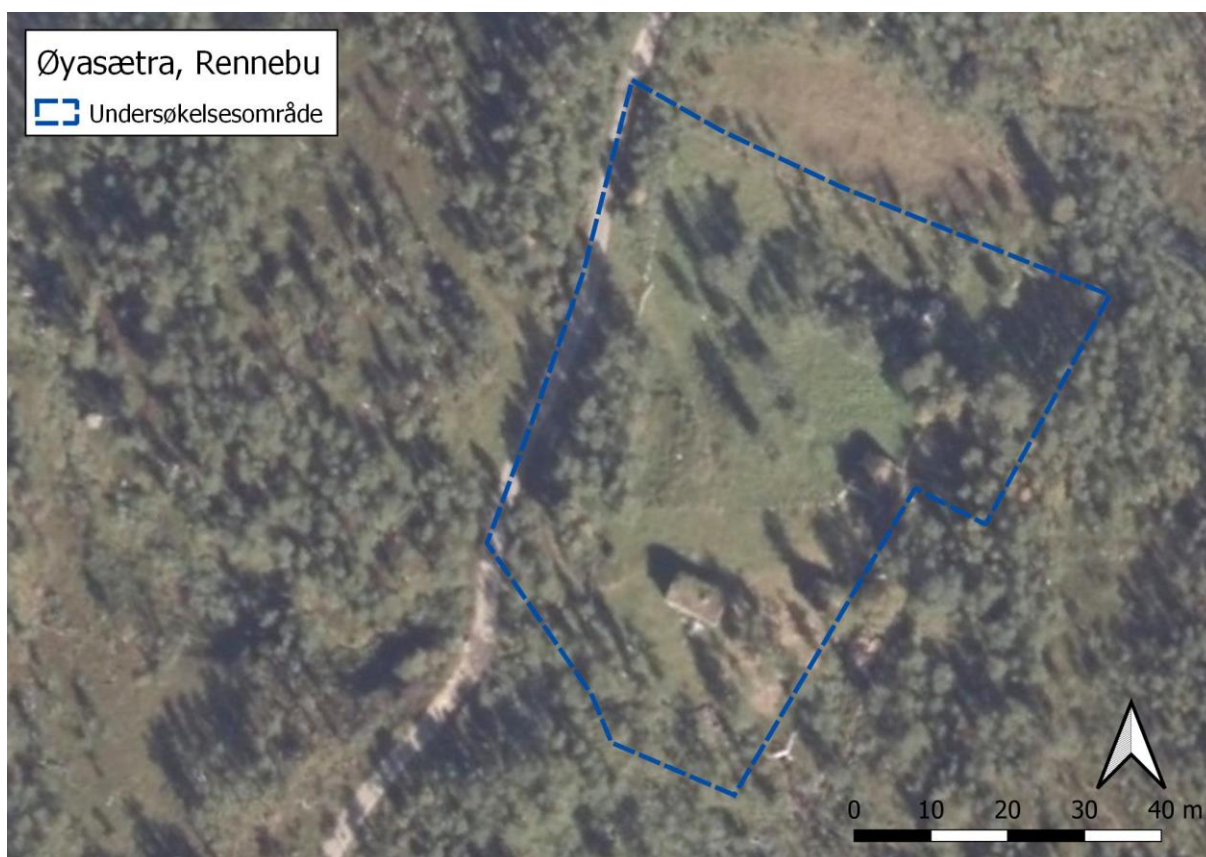
2.1 Innledning

Biofokus har på oppdrag for Verneområdestyret for Trollheimen kartlagt verdier knyttet til kulturlandskapet på Øyasætra i Jøldalen i Rennebu kommune i forbindelse med revisjon av skjøtselsplan. Feltarbeidet i 2021 ble utført i godt vær og gode undersøkelsesforhold den 16.07, med supplerende undersøkelse for beitemarksopp 31.08, og kartlegging av moser den 15.09.2021. Undersøkelsene ble samla sett utført på en tid på året der en regner med å kunne fange opp de fleste relevante artsgrupper. Data er digitalt innsamlet ved hjelp av NiN-App utviklet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper (Miljødirektoratet 2021b). I tillegg er området kartlagt etter instruks for basiskartlegging i verneområder (Miljødirektoratet 2021a) da det ligger i et verneområde. En del artsfunn er lagt inn i BioFokus Artsfunnbase (BAB) slik at de vil fremkomme i Artskart.

Slåttemarkene som denne skjøtselsplanen omhandler ligger på Øyasætra (165/2), på den nordøstre av to setre med samme navn i Jøldalen i Rennebu kommune. Her er de en del av et langt større kulturlandskap i dalen som fremdeles beites av dyr på utmarksbeite. Området ligger basert på Moen (1998) i nordboreal vegetasjonssone (NB) og i svakt oseenisk vegetasjonsseksjon (O1). Berggrunnen består ifølge berggrunnskartet til NGU (NGU 2022a) av granatglimmerskifer sammen med en rekke andre rike tilleggsbergarter, og løsmassene av tykke morenemasser (NGU 2022b), noe som også preger vegetasjonen, som ikke alltid bærer særlig tydelig preg av de rike bergartene i området.

Figur 1. Øyasætra ligger på østsida av Jøldalen, omtrent midt mellom bommen på Kleva og Jøldalshytta.

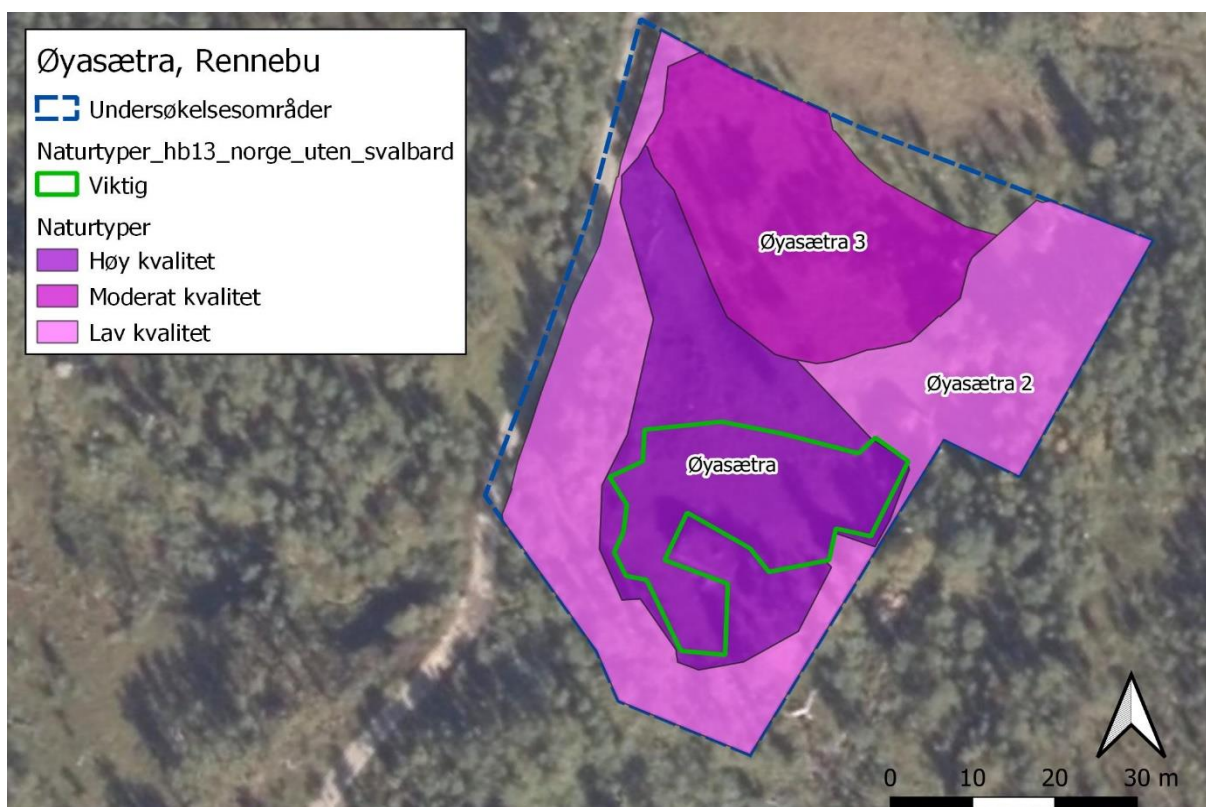

Figur 2. Det undersøkte området slik det fremstår på flyfoto fra 2014.

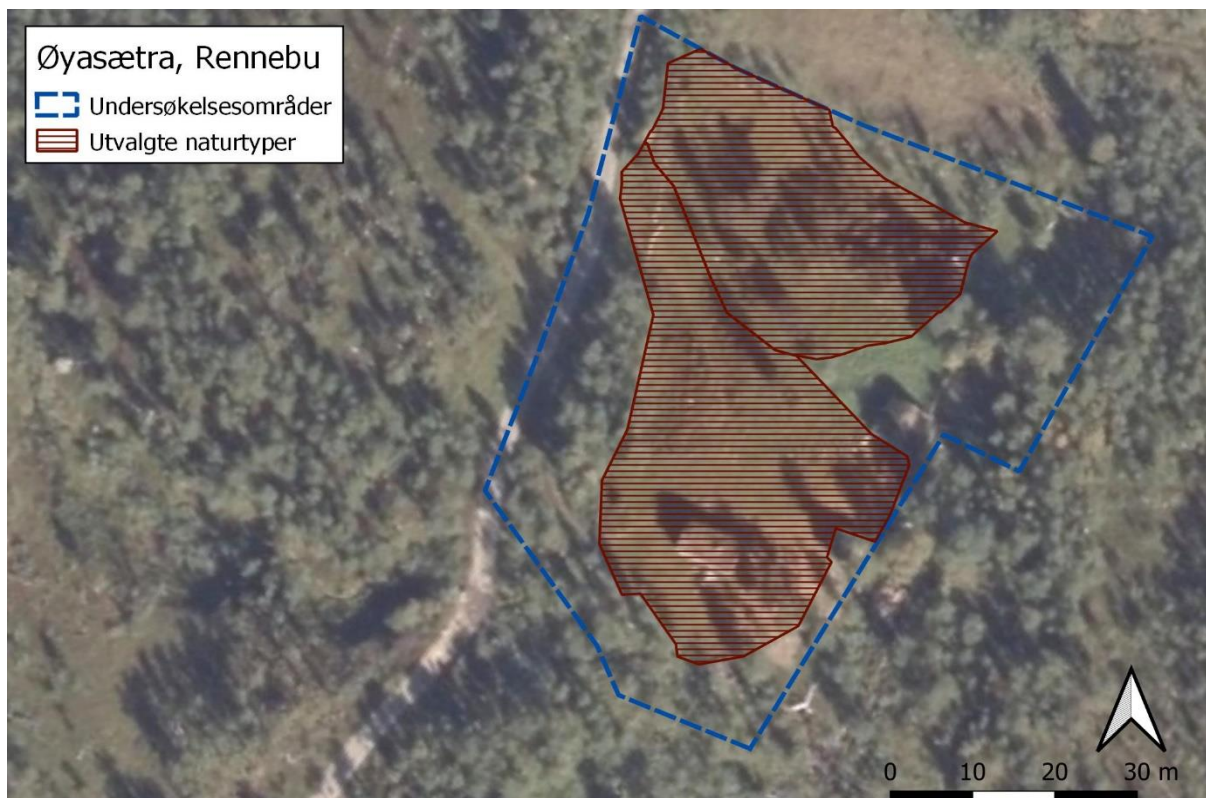
Øyasætra er også tidligere besøkt av Dag-Inge Øien i 2008 (Øien 2010) og John Bjarne Jordal i 2011 (Hanssen og Jordal 2012), i forbindelse med naturtypekartlegging i hhv. Jøldalen og Trollheimen, men ble da ikke vurdert som verdifull naturtype, men førstnevnte omtaler den som naturbeitemark med overgang mot intermediær fastmattemyr. Den ble første gang registrert i Naturbase (Miljødirektoratet 2022) som slåttemark i forbindelse med kartlegging av naturtypekartlegging av kulturmark i Rennebu kommune i 2016 (Vatne 2017) etter at den hadde vært slått en del år og undersøkt en rekke ganger. Senere ble det også utarbeidet av skjøtselsplan for lokaliteten (Vatne 2018).

Naturtypekartlegging i 2021 ble utført etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet 2021b), og lokalitetskvaliteten for slåttemarka er vurdert til høy lokalitetskvalitet. Etter DN-Håndbok 13 er den vurdert til Viktig – B, noe som også gjør at den er å regne som utvalgt naturtype etter forskriften. Slåttemark er vurdert som en kritisk truet (CR) naturtype på rødlista for naturtyper (Artsdatabanken 2018). Sammenlignet med tidligere er arealet med slåttemark noe utvidet mot nord. Dette arealet har vært slått sammen med slåttemarka de siste årene.

I tillegg er et areal med seminaturlig våteng (DD – datamangel) registrert i nord (Øyasætra 3). Etter NiN er dette en egen naturtype (V10), mens etter DN-Håndbok 13 er slåttevåteng en del av slåttemark (D01), og dermed også en del av utvalgt naturtype slåttemark om den verdisettes til A eller B. Lokaliteten på Øyasætra 3 er verdivurdert til Viktig – B, og er dermed også utvalgt naturtype. Resten av setervollen er registrert som naturbeitemark (VU – sårbar). Denne er for liten og gjengrodd til at den i seg selv er verdivurdert etter DN-Håndbok 13. Den er likevel en viktig del av kulturlandskapet på setervollen.

Figur 3. Registrerte naturtyper i forbindelse med kartlegging etter Miljødirektoratets instruks i 2021 (rosa figurer fordelt etter lokalitetskvalitet) og tidligere registrert slåttemark etter DN-Håndbok 13 med grønn omramming. Slåttemarka er utvida noe blant annet mot nord. I tillegg er det registrert semi-naturlig våteng (Øyasætra 3) i nord, og resten av vollen faller etter Miljødirektoratets instruks innenfor definisjonen av naturbeitemark (Øyasætra 2).

Figur 4. Kart som viser lokaliteter som i dag er å regne som utvalgte naturtyper i tråd med forskriften, dvs. som får verdi Svært viktig – A eller Viktig – B etter verdivurderingskriteriene i DN-Håndbok 13 som enda er vurderingsgrunnlaget i forskriften for utvalgte naturtyper.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Mye av det gamle kulturlandskapet i Jøldalen er fremdeles intakt og brukes som utmarksbeite. Imidlertid er antallet beitedyr redusert sammenlignet med tidligere, noe som har ført til gjengroing, i første rekke med bjørkeskog. Dette har en lang rekke steder ført til en utarming av arts mangfoldet, og en fortrenging av konkurransesvake og lyskrevende arter til fordel for lyng og andre skogsarter. I kantsonene rundt setervollen bør det gradvis gjenåpnes ved at trær tas ut, men en bør ikke fjerne alle trærne på en gang med tanke på oppgjødsling fra de råtnende røttene. Innsatsen bør prioriteres i områder hvor trærne i dag kaster mest skygge (sone 2 i kart i fig. 6).

Eventuell større selje og rogn i skogen rundt sætra, rekrutter av samme treslag, samt noen større vierkratt i kantene bør settes igjen da de er en viktig næringskilde for tidligflygende insekter. All transport av hogstavfall og kjøring opp til seterskjulet utenfor den allerede etablerte veien bør skje på frossen mark. Kvisthaugene fra tynning i kantsonene bør deponeres utenfor engene eller brennes. Om de deponeres utenfor engene er det en fordel om dette gjøres slik at det ikke fører til oppgjødsling av engene. Slike kan være viktige som skjul for en lang rekke arter inkludert insekter og småvilt. Stubber som ikke er til hinder for slått kan også stå med tanke på vedlevende insekter. Det er også en fordel at det forekommer flekker med bar jord i tilknytning til engene med tanke på insekter. Dette forekommer i dag langs stien inn til Jøldalshytta og i veien opp til seterskjulet.

I forbindelse med restaurering av fjøs, er det kjørt på et mindre areal sommeren 2021, noe som gjør at det flekkvis er mindre kjøreskader nord i slåtteenga. Kjørespor ble ikke observert andre steder. Videre er det gitt tillatelse fra verneområdeforvalteren og kommunen til påbygging og restaureringsarbeid på setra, noe som innebærer noe graving og ytterligere kjøring med traktor i tillegg til oppføring av nybygg. Torva der nybygget skulle stå ble fjerna etter at lokalitetene var kartlagt slik at arealet med kulturmark vil være noe redusert ved fremtidig revisjon. Ved byggeaktivitet er det viktig at kjøring og inngrep generelt begrenses til så små arealer som råd, (noe også grunneier gar stor egeninteresse av.

Kunstgjødsel, sprøytemidler eller beitepusser bør ikke benyttes i slåtteområdene. Videre er det en fordel om setervollen gjerdes inne i sin helhet da beiting i slåtteområdene bør kunne reguleres. Ved beite bør dette fortrinnsvis skje fra et par uker etter slått og utover høsten. Tilleggsfôring bør unngås da det kan føre til oppgjødsling, samt spredning av uønskede arter. Øyasætra bør fortrinnsvis beites med lett storfe, sau eller geit med tanke på tråkkskader i våteng og myr mot nord. Vårbeite bør unngås med tanke på forekomster av orkideer, og særlig sau som beiter selektivt, velger ofte de beste artene først, og blant disse er mange av orkideene.

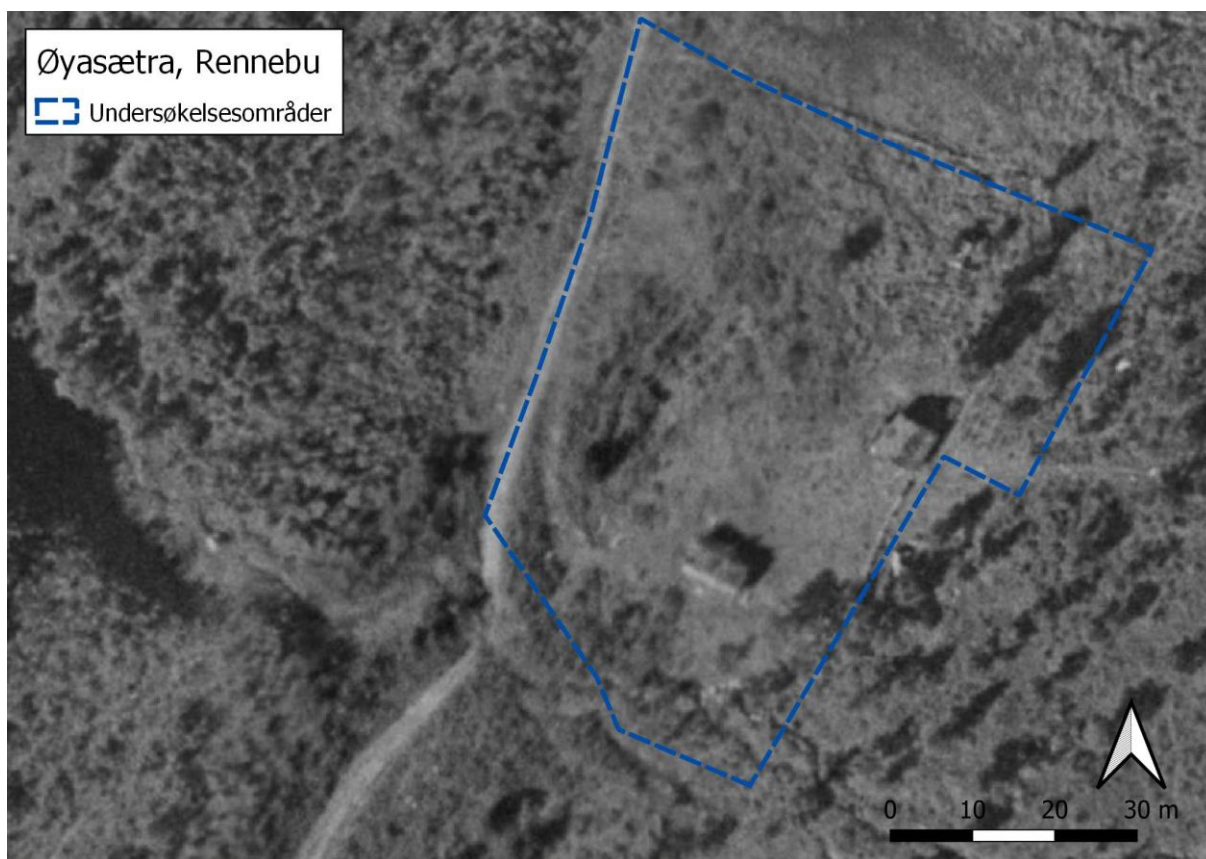
I 2021 ble slåtteområdene på Øyasætra slått og alt gras er raka sammen og fjerna fra engene. Våtenga i nord (sone 1b i kartet i fig. 6) ble ikke slått i 2021, og bør på sikt prioriteres inkludert i slåttearealet. Også arealer med naturbeitemark (sone 3 i kartet i fig. 6) som er åpne og forholdsvis lette å slå kan med fordel inkluderes i slåttearealet. Det er imidlertid viktig å tilpasse arbeidsinnsatsen på Øyasætra på en sann måte at arbeidet kan opprettholdes også på sikt. Om slått enkelte år ikke lar seg gjennomføre, bør vollen beites i stedet, og særlig gjelder dette arealer med naturbeitemark og våteng hvor det er minst sannsynlig at det vil bli slått årlig. Det kan også på sikt vurderes hvorvidt hele arealet på sikt trenger slåtteskjøtsel hvert år, eller om det heller kan beites enkelte år. En målsetning kan være å forsøke å få til slått i våteng og naturbeitemark hvert 3. år og at disse ellers beites. Dette er noe grunneier i dette tilfellet har biologisk kompetanse nok til å vurdere selv.

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

Setervollen er ifølge (Vatne 2018) ikke særlig gammel, men ble den rydda så sent som på 1930-tallet og da antagelig bare brukt som beitemark. Bruken som beitemark og slåttemark er dermed mest trolig ikke så lang om ikke arealet var åpen beitemark før setra ble satt opp her. Videre finner vi i samme kilde at setra nå har blitt brukt som hytte i noen tiår, og blant annet har det vært noe kjøring med traktor, vedarbeid og litt «gjødsling» med kaffegrut mm. rundt husveggen.

Fra 2012 og fram til i dag har slåttemarka nærmest huset blitt slått med ljå. Noe mer sporadisk har også mindre arealer nedover langs traktorveien vært slått, og det er i dette området slåttemarka nå er utvidet. Høyet er tørka på bakken etter slått, og har vært fjerna fra lokaliteten etter at det er tørt. Stedvis der det er slått sjeldnest, ser en forekomster av enkelte sølvbuketuer, og i kantene litt delvis noe lyng.

I forbindelse med restaurering er det allerede fjerna en del bjørk rundt engene, et arbeid som er planlagt videreført på sikt med tanke på å gjenåpne større arealer med beiter rundt sætra inkludert en lang rekke mindre engflekker som er i ferd med å gro igjen.

Figur 5. Sætra slik den fremstod på flyfoto fra 1958. Som en ser var skogen i området betydelig mer småvokst og glissen da, sammenlignet med nå, noe som også er tilfelle rundt mange av de andre setervollene i dalføret.

2.4 Aktuelle erfaringer med skjøtselen

For Øyasætra er tiltakene i stor grad utført i tråd med gjeldende skjøtselsplan til tross for at ikke hele arealet har vært slått hvert år. Det er imidlertid stort sett arealene utenfor gjerdet og våtenga mot nord

som har hatt mest sporadisk skjøtsel, slik at de mest sentrale delene av slåtteeenga har hatt den mest korrekte og mest kontinuerlige skjøtselen i perioden. Her har enga vært slått og avlinga er fjerna.

Fremdeles gjenstår det rydding i kantsoner rundt engene. Videre ser en spor etter kjøring med traktor i mindre deler av området i forbindelse med restaurering av fjøset, noe som bør reduseres på sikt, og da særlig etter at all byggeaktiviteten på sætra er ferdig. Ut fra dette kan en si at målene i eksisterende skjøtelsesplan i stor grad er nådd. Unntaket er i noe grad slått av nordlige deler av setervollen.

2.5 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Slåtteeenga og naturbeitemarka på Øyasætra består etter NiN 2.2 (Bratli et al. 2019) for det meste intermediære eng med klart hevdpreg (T32-C-4) i tillegg til mindre partier med noe rikere eng (T32-C-20). Også våtenga og myrene mot nord er for det meste av intermediære utforminger. I slåtteeenga er det registrert arter som småengkall, fjellmarikåpe, harerug, ryllik, skogstorkenebb, hvitmaure, fjelltimotei, tepperot, engsyre, firkantperikum, prestekrage, fjellsveve, finnskjegg, blåklokke, hvitkløver, korallrot og småmarimjelle i tillegg til noe lyng. Mot sør ved bekken og mot nord i våtenga øker innslaget av sølvbunke, mjøddurt, fjelltistel, einer, enghumleblom, skogsrørkvein, flaskestarr og bakkesoleie. Helt i nord finnes overgang mot semi-naturlig myr hvor blant annet innslaget av torvmoser og andre myrarter øker.

Fra tidligere er det registrert et knippe arter av beitemarksopp her, inkludert mørkskjellet vokssopp (Sårbar – VU på Norsk rødliste for arter fra 2021 (Artsdatabanken 2021)), lutvokssopp (NT) og ellers vanligere arter som liten vokssopp, kantarellvokssopp, engvokssopp og et par ubestemte jordtunger og rødsporesopper (*Entoloma*). Mye av områdene nær Øyasætra er gjengrodd med bjørk, og skogen har forholdsvis svakt beitepreg foruten enkelte mindre engflekker og alle setervollene som ligger spredt innover dalen.

Mosefloraen langs bekken i sør og i våtenga/myra i nord er nokså artsrik. Her finnes basekrevende arter som rosetorvmose, bekkevrangmose, kildevrangmose, skruekildemose og rødmesigmose. Det kan være potensiale moser som vokser på møkk i fuktige miljøer, men ingen slike ble registrert i 2021. Ellers er det ikke registrert fremmedarter basert på Fremmedartslista (Artsdatabanken 2018) på Øyasætra.

De store arealene med åpne slåtte- og beitemarker i Jøldalen huser en lang rekke nektarrike arter som kløver, skogstorkenebb, mjøddurt og hvitbladtistel, i tillegg til arealer med bar jord, blant annet på skrinne knauser ute i heiene og langs veier og stier. I tillegg finnes en lang rekke arter av vier i området. En kan derfor ikke utelukke at dalføret også huser viktige kvaliteter for ulike insektarter uten at dette er undersøkt verken nå eller tidligere (svært få registreringer i Artskart).

Til tross for at ikke alle arealene er slått hvert år, har dette hatt svært liten grad av negativ effekt med tanke på at engene i området allerede er utarma med lavvokst vegetasjon og så å si er uten spor av oppgjødsling. Videre har utmarksbeite bidratt til å forhindre gjengroing.

Artssammensetningen i engene er i liten grad endret sammenlignet med ved utarbeidelse av første skjøtelsesplan i 2018. Småengkall er en av artene som det er observert en spredning av (Steinar Vatne pers.medd). De arealene den har spredd seg til, ligger stort sett innenfor arealene der torva nå er fjernet for å gi plass til et nybygg.

2.6 Evaluering/vurdering av skjøtselen

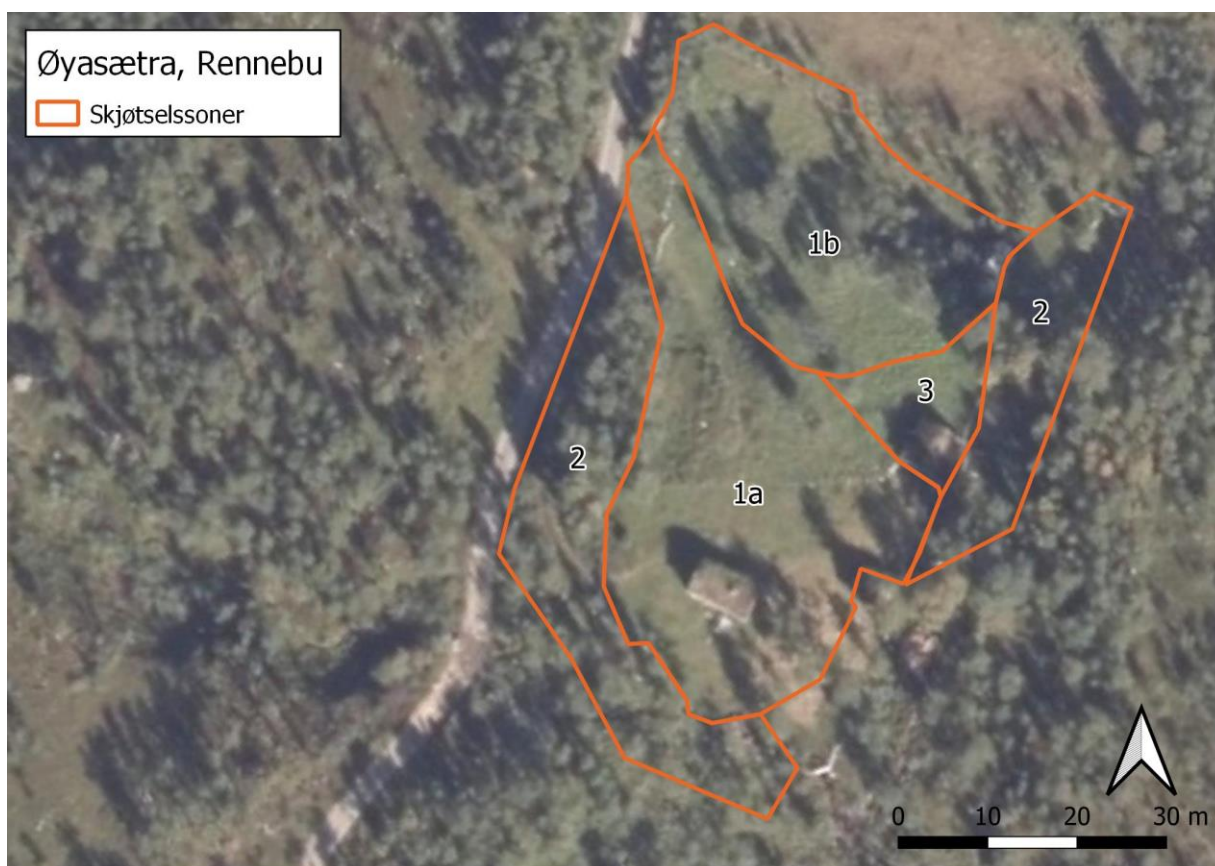
OPPSUMMERENDE VURDERING	I HØY GRAD	I MIDDELS GRAD	I LITEN GRAD
Har skjøtselen vært tilfredsstillende for å oppnå målene, jf. skjøtselsplanen som nå revideres?	X		
Bør skjøtselen endres for neste skjøtselsplanperiode (neste 5 år)?			X
Er det realistisk at lokaliteten holdes i hevd de neste 5 åra?	X		

Begrunnelse

Slåtteengas tilstand i 2021 er ser ut til å være omtrent slik den var ved utarbeidelse av forrige skjøtselsplan i 2018 foruten at kjøresporene opp til sætra er blitt tydeligere i forbindelse med at fjøset er under restaurering. Det er imidlertid grunn til å påpeke at kjøresporene er av midlertidig karakter, og at fjøset restaureres med tanke på gjenopptakelse av setring, noe som på lang sikt vil ha en gunstig effekt på kulturlandskapet i denne delen av Jøldalen langt utenfor selve setervollen.

Området ut over det som slås årlig, bærer fremdeles preg av å være i en restaureringsfase og med noe svak hevd. Dette er arealer hvor slått på sikt er planlagt hyppigere, noe som vil være gunstig. Det er videre tydelig å se at det har vært fjernet en del trær på setervollen og i våtenga mot nord, og at slått og beite bidrar til å holde området åpent med lite oppslag av ungbjørk.

Ved utvidelse av arealer som skjøttes med slått, vil det være en fordel om hele setervollen gjerdes inne med tanke på å bedre kunne kontrollere beitetrykket. Samtidig vil det i år der ikke hele arealet slås, være bedre at det beites enn at arealene holdes avstengt.

Figur 6. Skjøtselsskart med avmerka skjøtselssoner for Øyasætra. Sone 1 er områder som bør prioriteres slått mens sone 2 er områder hvor en bør prioritere tynning av skog. Det er ingenting i veien for å slå naturbeitemarka i trekanten som i dag ikke ligger innenfor sone 1.

2.7 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E):

Å gjennom årlig slått og fjerning av høyet legge til rette for, og videreutvikle gode forhold for naturengplanter, beitemarksopp og insekter, i et helhetlig, verdifullt kulturlandskap.

EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER:

Sone 1a: Sein slått i løpet av august hvert år med påfølgende fjerning av høyet etter bakketørring og vending. Det skal slås helt ut i kantsonene. Enga skal ikke gjødsles, pløyes eller jordarbeides.

Sone 1b: Sein slått i løpet av august med påfølgende fjerning av høyet, gjerne etter bakketørring. Det skal slås helt ut i kantsonene. Enga skal ikke gjødsles, pløyes eller jordarbeides. Slått minimum hvert 3. år. Også myra mot nord kan slås på sikt.

Sone 2: Gradvis gjenåpning med tanke på å slippe mer lys inn på engene.

Sone 3: Sein slått i løpet av august med påfølgende fjerning av høyet, gjerne etter bakketørring. Det skal slås helt ut i kantsonene. Enga skal ikke gjødsles, pløyes eller jordarbeides. Slått minimum hvert 3. år.

TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE:

Videreutvikle og forbedre ytterligere en jevnere og stabil eller økende utbredelse av typiske små, lyskrevende naturengplanter.

Under en normal soppsesong skal det forekomme minst én rødlista beitemarksopp.

2.8 Restaureringstiltak

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKU)
Oppslag av vier, bjørk, røsslyng bekjempes videre. Småplanter av trær kan i stor grad røskes opp eller tas med ryddesag sammen med lyngen.	Årlig	Sone 1 og 3	Vår, sommer, høst.
Det skal ikke forekomme sølvbuketuer, og der disse forekommer bør de bekjempes med ryddesag.	Ved behov	Sone 1 og 3	Vår, sommer, høst.
Tynne skog med tanke på å slippe inn mer lys.	Hvert 2.-3. år	Sone 2	Vinter, vår
Stenge av hele setervollen med gjerde med tanke på å kunne kontrollere beitetrykket de årene det ikke slås. Gjerde eksisterer allerede rundt store deler av vollen, og slåttemarka er i tillegg gjerdet av fra resten.	2022/2023	Hele vollen	Når det er tid.
Begrense traktorkjøring i forbindelse med restaurering og nybygg på setervollen til et minimum. Rydde og fjerne av mest mulig av avfall etter byggarbeider.	Mens restaurering pågår.	Der inngrep forekommer	Etter at arbeidene er fullført.

2.9 Skjøtselstiltak

Slått

SLÅTTETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKU)
Slått av slåttemarka i august med tohjulsstraktor, ljà eller ryddesag. Slå helt ut i kantene. Alt høyet fjernes etter bakketørking og vending. Det skal ikke tilføres gjødsel eller sprøytemidler. Lokalteten jordarbeides ikke.	Årlig	Sone 1a	Tidligst i august

Slått av naturbeitemark og våteng i august med tohjulstraktor, ljà eller ryddesag. Slå helt ut i kantene. Alt høyet fjernes etter bakketørking og vending. Det skal ikke tilføres gjødsel eller sprøytemidler. Lokalitetene jordarbeides ikke. Arbeidet tilpasses grunneiers kapasitet og slått kan kombineres med beite. Vær obs på tråkkskader i nord.	Minimum hvert 3. år	Sone og 3	1b	Tidligst i august
--	---------------------	-----------	----	-------------------

Generelt gjelder for skjøtselsslått:

- Slåtten bør skje etter at de fleste artene har blomstret og satt frø (som regel ikke før i siste halvdel av juli). Slåttetidspunktet vil variere fra år til år ut fra variasjoner i været og vekstsesongen. Følg derfor med på blomstring og frøsetting!
- Graset bakketørkes 2-3 dager før det fjernes fra området.
- Områdene kan slås med tohjulsslåmaskin eller ljà, avhengig av bratthet. Kantklipper med skjæreblad kan benyttes på mindre areal der det er vanskelig å komme til med maskiner.
- Ikke bruk tunge maskiner, spesielt i de fuktige partiene, som kan påføre komprimering av jorda og kjøreskader.
- Unngå bruk av kunstgjødsel, gylle eller husdyrgjødsel.

Beiting

BEITETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKE)
Etterbeiting på høsten. Fra to uker etter slåtten og utover høsten av sau på utmarksbeite. I og med at det finnes orkideer her, bør det ikke vårbeites med sau. Unngå tunge beitedyr med tanke på tråkkskader særlig mot nord.	Årlig	Hele det inngjerda arealet	Et par uker etter slåtten og til innsett.
Sommer- og høstbeite de årene det ikke slås, ev. også de årene det slås for å holde vegetasjon og lauvoppslag nede. Vil i hovedsak gjennomføres ved at kyrne gjerdes inne i korte perioder for å få konsentrert avbeiting. Vær obs på tråkkskader i de fuktigste partiene i nord.	De årene det ikke slås.	Sone 1b og 3.	Sommer, høst til innsett.

Generelt gjelder for beiting i slåttemark:

- Beiting kan være positivt for slåttemarka, og har vært tradisjon mange steder.
- Unngå beite dersom det er insektarter eller karplantearter i slåtteeenga som blir negativt påvirket.
- Tunge storferaser bør ikke beite i fuktig slåttemark/våteng (pga. tråkkskader). Sauen beiter selektivt på arter som er ønsket i enga, og beitetrykk på slike arter bør overvåkes.

- Høstbeiting hindrer opphopning av daugras (som gir grønn gjødsling) og letter spiringen neste vår.
- Beiting gir tråkkspor som frøplanter kan spire i.
- Hvis arealet vårbeites, blir slåttene seinere (da blomstring/frøsetting kommer seinere i gang)
- Unngå tilleggsfôring inne på slåttemarka.
- Slåttemark med rik vårblostring (f.eks. med tidligblomstrende orkideer og marinøkler) bør ikke beites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturenger bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

Andre aktuelle skjøtselstiltak

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKU)
Fjerning av kvist, greiner og annet ved- og ryddeavfall fra setervollen.	Årlig	Hele vollen	Ved behov
Sette opp elektrisk gjerde for å kontrollere storfebeite i setersesongen.	Årlig	Hele vollen	Sommer/høst

2.10 Oppfølging av skjøtelsplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERING ÅR: 2027
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER: Insekter er ikke undersøkt Videre overvåkning av beitemarksopp.
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK: Enkelte trær er fjerna rundt seterhusa. Engene er delvis slått, slåttemarka hvert år og andre arealer delvis hvert 2.-3- år.
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN: Steinar Vatne og Turid Nordbø

3 Kilder

- Artsdatabanken. 2018. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodliseforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2022. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Bele, B. og Norderhaug, A. 2008. Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge. Bioforsk FOKUS Nettutgave publisert hos Artsdatabanken. <https://www.artsdatabanken.no/Pages/180073#180073>
- Bratli, H., Halvorsen, R., Bryn, A., et al. 2019. Beskrivelse av kartleggingsenheter i målestokk 1:5000 etter NiN (2.2.0). Utgave 1, kartleggingsveileder nr 4, Artsdatabanken, Trondheim. https://www.artsdatabanken.no/Files/29653/Beskrivelser_av_kartleggingsenheter_m_lestokk_1_5000.pdf
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Hanssen, U. og Jordal, J. B. 2012. Kartlegging av naturtyper i kulturlandskapet i Trollheimen landskapsvernområde. Rapport J.B. Jordal 2012:01. 72 sider. ISBN 978-82-92647-28-7.
- Miljødirektoratet. 2021a. Basiskartlegging 2021. Oppdragsbeskrivelse.
- Miljødirektoratet. 2021b. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. <https://www.miljodirektoratet.no/sharepoint/downloaditem?id=01FM3LD2WDNUR7KEUQF5GZJ7WERBERV5RR>
- Miljødirektoratet. 2022. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens Kartverk, Hønefoss.
- NGU. 2022a. Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. <https://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>
- NGU. 2022b. Interaktivt løsmassekart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. http://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Svalheim, E., Garnås, I. og Hauge, L. 2018. Slåttemark, veileder for restaurering og skjøtsel. NIBIO Rapport 4/151/2018. https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmloi/bitstream/handle/11250/2579098/NIBIO_RAPPORT_2018_4_151.pdf
- Svalheim, E. J. upubl. Utkast til faktaark for naturtypen slåttemark, versjon 29. nov 2014, revidert 2018.
- Vatne, S. 2017. Naturtypekartlegging av kulturmark i Rennebu kommune i 2016. Økolog Vatne Rapport 1-2017.
- Vatne, S. 2018. Skjøtselplan for Øyasætra (Retøysætra): slåttemark, Rennebu kommune, Trøndelag fylke. Økolog Vatne notat 3-2018. .
- Øien, D. I. 2010. Øien, D-I. Kartlegging av verdifull kulturmark i Jøldalen i Trollheimen landskapsvernområde. – NTNU Vitensk.mus. Bot. Notat 2010-2: 1-18. .

Vedlegg

Bilder

Figur 7. 32 W N6971524 Ø 528077. Slåttemarka sett fra øst mot vest. Deler av lokaliteten er allerede slått og høyet ligger i såter. Stien inn Jøldalen går bak trærne i bakgrunnen, hvor det med fordel kan tynnes noe. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 8. Øyasætra. 32W N 6971556 N Ø528055. Enga sett fra nord mot sør. Det kan tynnes til høyre i bildet. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 9. Øyasætra. 32W N6971526 Ø528053. Den sørligste delen av slåtteenga sett mot nord. Midt i bildet vokser hvitmaure. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 10. Øyasætra 3. 32W N6971574 Ø528076. Våtenga sett fra sør mot nord. Her kan det med fordel slås minimum hvert 3. år og beites når det ikke slås. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 11. Øyasætra 3. 32W N6971567 Ø528078. Nordligste del av våtenga sett mot nordøst. Ung bjørk kan med fordel fjernes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 12. Øyasætra 2. 32W N6971556 Ø528094. Fra den østligste delen av lokaliteten opp mot utgarden. Arealene kan delvis egne seg for slått med ljå, men mye einer i busksjiktet konkurrerer med mange av artene. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 13. Øyasætra 2. 32W N6971516 Ø528077. Nord for husa opp mot utgarden er det tydelige at beitemarka kan egne seg for slått selv om det i dag er å regne som naturbeitemark. Ung bjørk kan med fordel tynnes. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 14. Øyasætra 2. 32W N6971551 Ø528046. Ned mot veien er det tett med ung bjørk som kan tynnes kraftig. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Naturtypelokaliteter

Under følger en oversikt over registrerte naturtypelokaliteter. Både slåttemark, naturbeitemark og semi-naturlig våteng er tatt med da det på sikt kan være aktuelt å slå hele arealet.

Øyasætra

ID: NINFP2110036949

Naturtype: Slåttemark (ntyp_D02_01)

Kartlagt: 16/07/2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 1233 m²

Tilstandsvurdering: God

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Høy lokalitetskvalitet

Verdi etter DN-Håndbok 13: Viktig – B.

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert som god da lokaliteten består av intakt slåttemark som i dag er i bruk med slått. Engene har hatt en noe variert bruk, men fikk utarbeida skjøtselsplan i 2018 Vatne (2018). Sammenlignet med tidligere beskrivelser synes tilstanden å være uendret.

Naturmangfold beskrivelse: Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, under 4 daa, men har en registrert VU-art. Enga ligger rundt husene på Øyasætra, og arter som småengkall, fjellmarikåpe, harerug, ryllik, skogstorkenebb, hvitmaure, fjelltimotei, øyentrøst sp., tepperot, engsyre, firkantperikum, prestekrage, fjellsveve, finnskjegg, blåklokke, hvitkløver, korallrot og småmarimjelle er registrert. Av rødlistearter er det fra tidligere registrert mørkskjellet vokssopp (VU) og lutvokssopp (NT), i tillegg til blant annet engvokssopp, liten vokssopp, og et par ubestemte jordtunger og rødsporer (Entoloma).

Verdivurdering basert på DN-Håndbok 13: Etter faktaark for slåttemark fra 2018 oppnår lokaliteten høy vekt på areal (over 1 daa) og middels vekt på typevariasjon da enga i noe grad har varierende fuktighetsforhold. Den oppnår lav vekt på tyngdepunkter, da under 15 arter er registrert, og middels vekt på rødlistearter da en VU-art er registrert (i tillegg til 1 NT-art). Også flere andre arter av beitemarksopp er registrert, og det er potensiale for flere, inkludert sjeldne og rødlistede arter. Basert på dette vurderes arts mangfold samla sett til middels. Den oppnår høy vekt på tilstand og påvirkning da hele lokaliteten er slått de seinere åra og avlinga er fjerna. Enkelte kantsoner er fremdeles noe mer prega av gjengroing, og mindre arealer er prega av kjøring med traktor. Til sist oppnår den høy vekt på landskapsøkologi, da den ligger i et gammelt kulturlandskap med flere verdifulle slåttemark. Samlet sett oppnår derfor lokaliteten i utgangspunktet verdien Svært viktig – A, men den er i tråd med tidligere vurdering gitt B ut fra at det fremdeles ikke er påvist flere rødlistearter, samt at enga har noe varierende hevdpreg bakover i tid. Verdien kan imidlertid styrkes gjennom videre målrettet skjøtsel og påvisning av flere rødlistearter.

Øyasætra 3

Lokaliteten er ei våteng. Etter NiN er dette en egen naturtype (V10), mens etter DN-Håndbok 13 er slåttevåteng en del av slåttemark (D01), og dermed også en del av utvalgt naturtype slåttemark om den verdisettes til A eller B.

ID: NINFP2110037317

Naturtype: E16 Semi-naturlig våteng (ntyp_E16)

Kartlagt: 16/07/2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 926 m²

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Moderat

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Moderat lokalitetskvalitet

Verdi etter DN-Håndbok 13: Viktig – B.

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert som moderat da lokaliteten består av våteng med lavt beitetrykk som bærer preg av å ha vært delvis ute av bruk i en periode. Lokaliteten kan alternativt skjøttes som slåttemark. I 2021 var beitet bare utført av dyr på utmarksbeite.

Naturmangfold beskrivelse: Naturmangfold er vurdert til moderat da lokaliteten er liten, men har fire registrerte habitatspesifikke arter. Blant annet arter som grønnstarr, blåtopp, enghumleblom, flaskestarr, skogsnelle, sølvbunke, bakkesoleie, hvitmaure, sumphaukeskjegg, trådsiv og slåtestarr er registrert. Rødlistearter av karplanter, moser, lav eller sopp er ikke registrert verken nå eller tidligere. Lokaliteten er kutta mot prosjektgrensa, men fortsetter ikke lenger mot nord, da prosjektgrensa går langs et gjerde. Tilgrensende semi-naturlig myr i nordøst er ikke utfigurert som naturtype av samme grunn.

Verdivurdering basert på DN-Håndbok 13: Etter faktaark for slåttemark fra 2018 oppnår lokaliteten høy middels på areal (mellom 0,5 og 1 daa) og middels vekt på typevariasjon da enga består av restaurerbar våteng. Den oppnår lav vekt på tyngdepunkter, da under 15 arter er registrert, og lav vekt på rødlistearter ingen slike er registrert. Basert på dette vurderes artsmangfold samla sett til lav vekt. Den oppnår middels vekt på tilstand og påvirkning da hele lokaliteten har hatt en noe varierende bruk, men bærer preg av tidligere slått, og fremdeles har godt restaureringspotensial. Noen trær har vært fjerna i de seinere år med tanke på framtidig slått, men både ung bjørk og vier inngår fremdeles. Til sist oppnår den høy vekt på landskapsøkologi, da den ligger i et gammelt kulturlandskap med flere verdifulle slåttemarker. Samlet sett oppnår derfor lokaliteten verdien Viktig - B. Verdien kan imidlertid styrkes gjennom videre målrettet skjøtsel og påvisning av flere rødlistearter.

Øyasætra 2

ID: NINFP2110037312

Naturtype: D2.2 Naturbeitemark (ntyp_D02_02)

Kartlagt: 16/07/2021

Nøyaktighet: Meget god (5 - 20m)

Størrelse: 1548 m2

Tilstandsvurdering: Moderat

Naturmangfoldvurdering: Lite

Samlet lokalitetskvalitet basert på Miljødirektoratets instruks: Lav lokalitetskvalitet

Verdi etter DN-Håndbok 13: -

Tilstand beskrivelse: Tilstand er vurdert som moderat da lokaliteten består av naturbeitemark i varierende gjengroingsstadier med lavt beitetrykk. Enkelte partier er intakte og kan alternativt skjøttes som slåtte-mark, mens andre er mer gjengrodde. I 2021 var beitet bare utført av dyr på utmarksbeite og beitetrykket var lavt. En bekk renner gjennom enga i sør, mens den i nord grenser mot mer myrprega partier.

Naturmangfold beskrivelse: Tilstand er vurdert som moderat da lokaliteten består av naturbeitemark i varierende gjengroingsstadier med lavt beitetrykk. Enkelte partier er intakte og kan alternativt skjøttes som slåtte-mark, mens andre er mer gjengrodde. I 2021 var beitet bare utført av dyr på utmarksbeite og beitetrykket var lavt. En bekk renner gjennom enga i sør, mens den i nord grenser mot mer myrprega partier.

Verdivurdering basert på DN-Håndbok 13: Lokaliteten er ikke verdivurdert etter DN-Håndbok 13 da den isolert sett ikke vil oppnå verdi etter faktaark for naturbeitemark.

Artslister

Tabell 1: Artsliste for Øyasætra basert på feltkartlegging (16.07.2021 og 15.09.2021), samt eksport fra Artskart (15.02.2022) (Artsdatabanken og GBIF Norge 2022). Siden det meste av eiendommen på sikt er aktuell å slå, er alle registrerte arter inkludert i samme liste. Kategorier fra rødlisten (arter som er truet av utryddelse): RE – regionalt utdødd; CR – kritisk truet; EN – sterkt truet; VU – sårbar; NT – nær truet; DD – datamangel; NE – ikke vurdert, NA – ikke egnet; LC – livskraftig (ikke rødlistet). Kategorier fra fremmedartslisten (fremmede arter som medfører en økologisk risiko for norsk natur): SE – svært høy risiko; HI – høy risiko; PH – potensielt høy risiko; LO – lav risiko; NK – ingen kjent risiko. Fugler er holdt utenfor. Arter merket med * er en kjennetegnende art/tyngdepunksart/skilteart for semi-naturlig eng.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn
Karplanter	<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Alchemilla alpina</i>	Fjellmarikåpe*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Gulaks*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Avenella flexuosa</i>	Smyle	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Betula pubescens</i>	Bjørk	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Calluna vulgaris</i>	Røsslyng	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklukke*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Carex demissa</i>	Grønnstarr	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Carex nigra</i>	Småstarr	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Carex vaginata</i>	Slirestarr	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Chamaepericlymenum suecicum</i>	Skrubbær	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Comarum palustre</i>	Myrhatt	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Crepis paludosa</i>	Sumphaukeskjegg	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Deschampsia cespitosa cespitosa</i>	Sølvbunke	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Empetrum nigrum</i>	Krekling	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Equisetum palustre</i>	Myrsnelle	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsnelle	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Duskull	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Torvull	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Euphrasia sp.</i>	Øyentrøstslekta	NE	16.07.2021
Karplanter	<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Galium boreale</i>	Hvitmaure*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom	LC	16.07.2021

Karplanter	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Fugletelg	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Hieracium alpinum</i> agg.	Fjellsvever	NE	16.07.2021
Karplanter	<i>Hypericum maculatum</i>	Firkantperikum	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Juncus filiformis</i>	Trådsiv	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Juniperus communis</i>	Einer	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Luzula multiflora</i>	Bakkefrytle	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Molinia caerulea</i>	Blåtopp	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Nardus stricta</i>	Finnskjegg*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Phleum alpinum</i>	Fjelltimotei*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Ranunculus acris</i>	Bakkesoleie	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Rhinanthus minor</i>	Småengkall*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Salix caprea</i>	Selje	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Salix</i> sp.	Vier sp.		16.07.2021
Karplanter	<i>Saussurea alpina</i>	Fjellistel*	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Scorzoneroide autumnalis</i>	Føllblom	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Trifolium repens</i>	Hvitkløver	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Vaccinium uliginosum</i>	Blokkebær	LC	16.07.2021
Karplanter	<i>Viola palustris</i>	Myrfiol	LC	16.07.2021
Moser	<i>Andreaea rothii</i>	Nervesotmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Aulacomnium palustre</i>	Myrfiltmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Barbilophozia lycopodioides</i>	Gåsefotskjeggmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Blindia acuta</i>	Rødmesigmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Brachythecium albicans</i>	Bleiklundmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Brachythecium salebrosum</i>	Lilundmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Cephalozia bicuspidata</i>	Broddglefsemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Ceratodon purpureus</i>	Ugrasvegmmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Chiloscyphus pallescens</i>	Bleikblonde	LC	15.09.2021
Moser	<i>Dicranella subulata</i>	Faksgrøftmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Dicranum scoparium</i>	Ribbesigd	LC	15.09.2021
Moser	<i>Hylocomiastrum pyrenaicum</i>	Seterhusmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Hylocomium splendens</i>	Etasjemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Kiaeria blyttii</i>	Bergfrostmose	LC	15.09.2021

Moser	<i>Kindbergia praelonga</i>	Sprikemoldmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Lescurea radicata</i>	Seterraspmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Lophozia ventricosa</i>	Grokornflik	LC	15.09.2021
Moser	<i>Marsipella emarginata</i>	Mattehutmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Oligotrichum hercynicum</i>	Grusmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Pellia neesiana</i>	Sokkvårmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Philonotis seriata</i>	Skruekildemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Plagiomnium ellipticum</i>	Sumpfagermose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Pleurozium schreberi</i>	Furumose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Pogonatum urnigerum</i>	Vegkrukkemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Pohlia nutans</i>	Vegnikke	LC	15.09.2021
Moser	<i>Polytrichastrum alpinum</i>	Fjellbinnemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Polytrichum commune</i>	Grøftebjørnemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Polytrichum juniperinum</i>	Einerbjørnemose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Ptychostomum pseudotriquetrum</i>	Bekkevrangmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Ptychostomum weigeli</i>	Kildevrangmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Racomitrium aciculare</i>	Buttgråmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Racomitrium elongatum</i>	Beitegråmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Racomitrium fasciculare</i>	Knippegråmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Racomitrium macounii</i>	Svagråmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Engkransmose	LC	24.08.2012
Moser	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Engkransmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Sanionia uncinata</i>	Klobleikmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Sphagnum girgensohnii</i>	Grantorvmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Sphagnum warnstorffii</i>	Rosetorvmose	LC	15.09.2021
Moser	<i>Stereodon callichrous</i>	Dunflette	LC	15.09.2021
Moser	<i>Straminergon stramineum</i>	Grasmose	LC	15.09.2021
Sopper	<i>Cuphophyllus pratensis</i>	Engvokssopp	LC	24.08.2012
Sopper	<i>Hygrocybe cantharellus</i>	Kantarellvokssopp	LC	24.08.2012
Sopper	<i>Hygrocybe conica</i>	Stor kjeglevokssopp	LC	24.08.2012
Sopper	<i>Hygrocybe insipida</i>	Liten vokssopp	LC	24.08.2012
Sopper	<i>Hygrocybe turunda</i>	Mørkskjellet vokssopp	VU	24.08.2012
Sopper	<i>Hygrocybe turunda</i>	Mørkskjellet vokssopp	VU	18.08.2021
Sopper	<i>Neohygrocybe nitrata</i>	Lutvokssopp	NT	22.08.2014

Tiltakslogg, grunneiers/drifters notater

Grunneiers å egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene.

AREAL/DELOMR ÅDE:	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE	ANTALL DAGSVERK / TIMER	ÅR

Overvåkning, log

Det kan være aktuelt å notere registrerte rødlistearter av beitemarksopp.

POSISJON/FELT:	ART	DATO	ANTALL INDIVIDER	ÅR

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2022–050
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-085-4

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no